

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétvé és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A király Budapesten.

(—a.) Hosszas távollét után apostoli királyunk magyar székvárosába érkezett. Utoljára tavaly ilyenkor volt a király Budapesten, hova a volt koalíciós kormány első lemondásának elintézése szólította. A válság már akkor olyan éles volt, hogy megoldani semmiképpen nem lehetett. De hogy öreg királyunknak nyugodt nyári pihenést biztosítsanak, szeptemberre halasztották annak elintézését. Persze időközben még súlyosabb lett a válság, végre is a Wekerle-kormány felmentésére s a Lukács-féle kísérlet meghiusulása után a Khuen-Héderváry kormány kinevezésére vezetett s ezzel formailag elintéztetett.

Ezzel azonban csak a kormány-válság lett elintézve, A legutóbbi országgyűlés két legnagyobb pártjának és magának a parlamentnek a válsága most nyer megoldást a választások által.

A választások elrendelése a király ténye volt, — a többi most már a nép, a választók, jelöltek és kortesek dolga.

Most tehát nem a politikai válság hozta az apostoli királyt hű magyar népe közé.

Nem lehet azonban tagadni, hogy ennek dacára politikai tekintetben is nagy jelentősége van a király budapesti tartózkodásának. Ő felsége már nagyon előrehaladott korban van, — három hónap múlva betölti 81-ik évét. Ebben a korban már sok alkalmatlansággal jár a hurcolkodás; igazi áldozatszámba megy otthagyni megszokott otthonát. Otthona ugyan a budapesti most már teljesen kiépült királyi palota is, melyről nemrégiben Roosevelt konstata, hogy az a világnak legszebb fejedelmi palotája, — de ő felsége már ifjú kora óta anyyira megszokta a bécsi Burgot annak is az ódon részét, meg Schönbrunn és Ischlt, hogy nagy ok nélkül bizony nem mozdul ki onnét. Most sem tette.

Ez a budapesti tartózkodás minden- esetre jelent annyit, hogy a királynak kormányával való egyetértését kifejezésre juttatja. Ebben ugyan Khuen-Héderváry gróf kinevezése óta alig kételkedett valaki, — de a mai világban nem árt ilyen módon is nyilvánítani azt.

Másik politikai jelentőségét a király mostani budapesti tartózkodásának az az örvendetes hír jelzi, mely szerint ő felsége Budapestre fog indulni — boszniai utjára. Ez mindesetre a kormány

sikerét jelenti, bár ennek az utját előkészítette már az annexió alkalmával a Wekerle-kormány, mely az annexió okmányába bevétette a hivatkozást Sz. István koronájának ősi jogaira.

A felség budapesti tartózkodásának idejére különféle udvari ünnepek voltak tervbe véve. Ezek most már a közbejött udvari gyász miatt elmaradnak.

Ezen ünnepek nélkül is örömmel látja őt hű magyar népe magyar földön. Vajha gyakrabban lehetne része ebben az örömben.

Justh Gyula Ujvidéken. Az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt tegnap este 9 órára tűzte ki azt a gyűlést, amelynek keretében gróf Teleky Arvéd a kerület függetlenségi párti jelöltje akarta elmondani programbeszédét. Amint ismeretes, ezt a gyűlést a rendőrség nem engedélyezte. Justh Gyula este 9 órakor érkezett meg Ujvidékre Teleki Arvéd gróf, Hock János, Farkasházy Zsigmond volt képviselők, Fernbach Károly és Balla Aladár volt főispánok kíséretében, hogy Teleky Arvéd gróf jelöltségét támogassák. A gyűlést, tekintettel a rendőrség betiltó végzésére, társasvacsora formájában tartották meg. Justh Gyula erős beszédben kelt ki a kormány ellen. Majd foglalkozott gróf Tisza István legutóbbi beszédeivel és azután kifejtette a függetlenségi pártnak a nemzetiségi, de különö-

Uri ruhákat angol szövetekből elismert modern szabásban **Dragánnál** Nagy Sándor-utca | Telefon szám 981. |

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Keserűség.

Irta: Ifj. Molnár Károly.

Már kapunyitás előtt ott állongált a törvényszék oszlopos frontja előtt a nyirkos járdán. Révedező szemekkel mustrálgatta a nagy palotát. Megbőkdöste botjával az alapzat mázsás köveinek kiálló cifráját. Csak ugy kíváncsiságból, hogy csakugyan kő-e mind.

Mikor gyülekezni kezdtek az ügyes-bajos emberek s csoportokba verődve meghánytákvettették a tartandó tárgyalások, peres ügyek, dolgait, ő összedett szemöldökkel állt félre utjokból. Ő nem perel. Neki nincs cimborája, se ellensége, se barátja ebben a nagy városban. Komótosan előkotorásza garasos pipáját a mándlijából, meg a dohányt. Rátöltött. Nagyvártatva előkerült a masina is. Nagyujjának körmével megnyomkodta a kikivánczó dohányt és rágyújtott. Mig a láng ott táncolt pipája felett, maga sunyi szemmel kandikált ki kalapja alól: látják-e, nézik-e.

Nem nézte senki. Mindenki magával volt tele, vagy ha nem, hát ketten-hárman összeállva, egymást okosították.

Végre kinyitlak a kapuk és a sok ember beömlött az igazság nagy palotájába. Egymás háán másztak be a peres emberek. Mindnek tele volt a lelke vággyal az igaza után. Reménnyel az ügyebaja felől. Csak a mi emberünk maradt künn.

Ő nem perelni jött. Kérni akar. Jönnék a hivatalnokok is. Ügyet se vetnek a kapualjban állongáló nehéz parasztra. Az megint nem mer szólni semelyikhez sem. Nem tudja elhatározni magát, melyiket terbelye kérésével.

Ha érkezik egy-egy nadrágos ember, felfelcsillan kalapja alól a két szemé. Ennek mondom el, ennek a pápaszemesnek. Ez okos embernek látszik, megérti a bajomat. De a mersz hiányzott s amig így tétovázik: az okos pápaszemes odábbáll.

Akkor ennek az öregnek jó lesz szólni, e jószívű lehet.

A mi emberünk rászánja magát; megböki ujjja hegyével zsiros kalapja szélét. Már köszörüli a torkát, hogy egy őszinte jóreggelt meg-

isntáljon, de mire az öreg ur visszaköszön neki, már el is tűnik egy forgó ajtón.

Ennek se.

Megindul a munka a termekben. Látja, hogy így senki se jön helyibe. Megmozdul. Betenferag a legelső tolyosóra. Ott jön, megy botorkál. A pipát elrejtette s hogy lelkébe ne lássanak az avatatlanok, hát összéb buzsa magán a mándlit.

Látja az ajtókat, kisbe nyitó emberek arcán, hogy itt ügyek intéződnek el. Egyiknek képén a meglegedés sugára játszadzik. A másik haragszik. Kézze-lábbal igyekszik igazát kisérőinek bemagyarázni. Itt most törvénynapja van. Itt mindenkit meghallgatnak. Csak ötlet nem kérdezik. Igaz, nem is hivta senki. Csak ugy jött magától.

Felkelt még a hajnal előtt, s ugy jött be gyalogosan a törvényszékre. Kérni. Most itt van. És most nem mer. De kihez menjen?

Ilyen nagykezdő, falusi poros paraszt ide nem igen jön magába. Van vele egy nadrágos ember is. Ügyvéd vagy mi. Neki nincs fiskális. De amit ő akar, nem is kell ahhoz fiskális. Megértik azt a törvényemberek fiskális nélkül is, amit ő szeretne.

A Berger Paula utóda cég értesítése.

Nagyságos asszonyom!

Párisi és bécsi elegáns modellekkel be- rendezett női kalap áruháza Szent János- utca 1. szám, ugyanott, a hol eddig volt, abban az épületben található.

Tisztelettel
Berger Paula utóda
 nőikalap divatterme
 Szent János-utca 1. szám alatt.
 Kérem a cégre figyelni.

sen a szerbekre vonatkozó politikáját. Kitarásra buzdítja Ujvidék polgárságát és kéri, hogy vigye diadalra Teleky Arvéd gróf megválasztásával a függetlenségi lobogót. Utána Hock János mondott nagyhatású beszédet,

Elmaradt minisztertanács. A »Budapesti Tudósító« jelelti: A mára egybehívott minisztertanács, amely folyóügyeket lett volna hivatalosan tárgyalni, Hieronymi Károly kereskedelemügyi és Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek a fővárostól való távolléte miatt elmaradt.

Edvárd király temetése.

Edvárd király temetése május 20-án lesz a temetés részletei a következők: A menet a Westminster Hallból elindul a Paddington állomás felé, a honnan a holttestet Windsorba fogják elszállítani. A menetet a hadsereg és a flotta összes fegyvernemeiből összeállított csapat fogja megnyitni, utána ama külföldi ezredek küldöttségei mennek, amelyeknek az elhunyt király tulajdonosa volt, ezután következnek a külföldi katonai és tengerészeti atasék, a hadsereg és a flotta vezérkari tisztjei, a közigazgatási hivatalok fejei és az udvari hivatalnokok s ezek után a halottas kocsis. A koporsó ugyanazon az ágyu talpán lesz, amelyre annak idejében Viktória királyné koporsóját tették. A koporsó mindkét oldalán az elhunyt király szárnysegédjei fognak haladni.

Edvárd király halála alkalmából a mi királyunk is elrendelte az udvari gyászt. Az erre vonatkozó rendelkezéseket a következőkben közli a »Budapesti Közlöny« mai száma:

Néhai VII. Eduárd, Nagybritannia és Irland egyesült királyság, valamint a tengerentúli brit birtokok királya, indiai császár ő Felségéért az udvari gyász felfelső

Már déf fele jár az idő. Belefáradt a mi emberünk az ácsorgásba. Nekibátorodik.

Odalopózik egy kis csoport beszélgetőhöz. Azok is peresek. Kiválasztja magának a legurabbat s amelyiknek legbizalomgerjesztőbb az arca s megszólítja:

— Megkövetem alásan . . .

— ?

— Elvan csukva a nagyfiam,

— tartatlanul? — kérdezte az urféle, csakhogy beleszóljon már.

— Nem éppen. Nagyobbat talált ütni oda ahova nem kellett volna.

— Miért?

— Az asszony miatt!

— Meghalt?

— Meg egy kicsinyég. Azóta itt a fiam. De szeretném, ha hazajönné, mert már nekem nehéz a munka. A gond is sok. A gyerek is sok. A pénz se jön úgy, mint az ő kezeihez. Uj szalmafedél is kéne a ház fedelére.

— Adok az urnak öt forintot, ha kicsinálja. Itt van!

Es a paraszt megrángatta a vállát dacosan mintha mondta volna: no ládd, nem kell ingyen.

Azután folytatatta. Már csendesebb hangon. Szomorkásan, lehorgasztott fejjel, keserűn:

— Aztán arra az asszonyra megint vigyázni kéne valakinek.

rendeletre 1910. évi május 12-étől, csütörtökről kezdve négy héten át a következő változtatásokkal viselendő: az első két héten, május 12-étől bezárólag 25-éig a mély és a további két héten, május 26-ától bezárólag június 8-áig a középső gyász, azon lesznek, hogy azt megérdemeljük.

Az új király és a katolikusok.

Hir szerint a kormány elhatározta, hogy ebben az ülésszakban törvényjavaslatot nyújtson be, mely a király deklarációját a trónralépés alkalmával megváltoztassa. Bizonyos fordulatokat eltüntetni kíván, amelyet a róm. katolikusok sértésnek vehetnének. A szóban lévő deklaráció azt mondta, hogy az új király nem tartozik a róm. katolikus hit kötelekébe. Ily deklarációt első ízben III. Vilmos király és Mária királyné tettek 1689-ben trónralépésük alkalmával. A róm. katolikusok már gyakran megkísérelték azon szavak *kiküszöbölésének* elérését, amelyek a *róm. egyház szerződésait babonásoknak és bálványimádónak mondják.*

Sir Luke Sildes, aki Edvárd királyt anynyiszor festette, tegnap bement a halottas szobába, hogy az elhunyt király arcvonásait vázlatban megrögzítse. Amikor a ceruzát kezembe vettem, mondja a festő, azonnal megláttam a halott arcán a jóságnak és a szívességnek régi kifejezését s ettől a pillanattól fogva nem láttam többé a halottat. Csakhamar úgy tűnt föl nekem, mintha a vonások megváltoztak volna s mintha eltűnt volna belőlük mindaz, ami földi. A fáradtság és a kimerültség kifejezését, amelyet azelőtt oly gyakran figyeltem meg nála, mintha eltűrték volna. Az ideális király volt előttem, akinek arcáról le volt olvasható az a tudat, hogy végre ő is elnyerte a pihenés jogát. Amint a ceruzával dolgoztam, egyre jobban feltűnt nekem az elhunyt királynak atyjával való hasonlósága s most végre tisztában voltam azzal, hogy ez a csodálatosan megragadó és kedves arc honnan való.

Giesswein visszalépése a néppártba.

Budapestben ma azt beszéltek, hogy Giesswein Sándor kanonok, pápai prelátnak, aki annak idején a néppártból kiválva, élére állott a keresztényszocialista akciónak, a közeli napokban ismét visszatér a néppártba s a választási küzdelmet is a régi programmal fogja végigharcolni. Giesswein Sándor azzal indokolja meg elhatározását, hogy az új párt nem tartotta meg azt az irányt, amelyet megalakulásakor maga elé tűzött, hanem ultraradikalizmusba tévedt, ami Giesswein felfogása szerint vallási társadalmi és nemzet szempontból egyaránt veszedelmes. Giesswein Sándornak a néppártba való visszalépése nagy örömet keltett a néppártban.

A tüdőbetegek üdülőhelye a múlt évben.

A nagyváradi tüdővész ellen védekező egyesület igazgató választmánya tegnap délután tartott ülésében készítette elő a közgyűlés tárgyait. Az ülést Fetser Antal társelnök vezette.

Az üléselőtt dr Gerb Sándor igazgató főorvos bemutatta a tervbe vett téli üdülő épület két tervét. Az egyiket Kőszeghy József városi főmérnök készítette, Mindkét terv igen csinos, 40 beteg befogadására megfelelő s kiépítésük 75—80 ezer koronába kerülne.

A felépítés rövid időn belül kivihető, mert már 40,000 korona kész pénz és igen sok építési anyag rendelkezésre áll.

Az ülésen Fetser Antal püspök nagy elismeréssel emlékezett meg Glac Antal volt főispán, elnökről, aki lemondott az elnökségről, mivel elköltözött Nagyváradra. Indítványára a választmány javasolja a közgyűlésnek, hogy Glac Antal érdemeit jegyzőkönyvébe iktassa és válassza meg az egyesület tiszteletbeli elnökéül.

Bejelentette még elnök, hogy a téli üdülőhely részére szükséges tűzifa adományok kedvezményes szállítását a m. kir. államvasutaknál kieszközölte Glac Antal volt elnök. Bejelentette elnök még, hogy Incze Lipótné dr Sonnenfeld Zsigmond emlékére 1000 koronás alapítványt tett az egyesületben, Kolliner örökösei pedig 1400 koronát adományoztak az egyletnek. Az adományokért hála köszönetet mondott az igazgató-választmány. Az elnöknek a bejelentését tudomásul vették.

Ezután a Glac Antal lemondása folytán megüresedett ügyvezető-elnöki állás betöltésére került a sor. A választmány Fetser Antal felsz. püspököt kérte fel az elnökség elfogadására, kiemelve, hogy Glac Antal távozása óta is oly buzgón vezette az egyesület ügyeit.

Mivel Fetser Antal felsz. püspök hajlandónak nyilatkozott az ügyvezető elnökség elnökség elvállalására az igazgató-választmányt őt ajánlja a közgyűlésnek. Javasolja továbbá a választmány a közgyűlésnek, hogy Hlatky Endre főispánt válassza be a társelnökök közé.

Ezután az igazgató főorvos terjesztette elő a múlt évről összeállított igen érdekes jelentést. Ez világosan illusztrálja azt az áldásos munkát, amelyet az egyesület üdülő helye az elmúlt évben kifejtett. Megemlékezik Glac Antal volt főispán és Fetser Antal f. püspök buzgó, odaadó törekvéséről s a társadalom bőkezűségéről. Az elmúlt évben, az előbbi 12-vel szemben már 20 beteget ápoltak állandóan az üdülő telepen, amely ingatlant az egyesület 11500 koronáért megvásárolták.

Elhatározta az egyesület, hogy az üdülő helyet egész éven át fentartja s e célra megfelelő épületet emel. Az építkezhez a l. sz. püspökség 250000 drb. téglát, dr Radu Demeter g. k. püspök a szükséges fát, to

SAVOY
NAGYSZÁLLODA

Budapest,
VIII. József-körút 16.

A Nemzeti Színház
közvetlenközelében

A főváros legszebb és legmodernebb szállodája. — 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Lift. Hideg és meleg víz minden szobában.

Szobák 3 koronától feljebb.
ELSŐRANGU ÉTTÉREM.

vábtá egyesek meszet és cserepet ajánlot-
tak fel.

Végül igen érdekes statisztikai adatokat közöl a jelentés az üdülőhely betegeiről. A 115 beteg közül mintegy 50 gyógyulva és javulva távozott. Tüdővész elleni védőtást csak az önként jelentkezőknél alkalmazott az igazgató-főorvos.

Az év folyamán 34 beteget teljesen ingyen gyógykezelték. — A jelentést kinyomtatják.

Végül elhatározták, hogy a zárszámadást beterjesztik a közgyűlés elé a költségvetéssel együtt.

Asszonyok háboruja a piacon.

Nem mindennapi eset játszódott le tegnap délelőtt a kispiacra, akkor mikor ott a legtöbb volt a kofa és vásárló közönség. Egyszóval 9 órakor történt a dolog, amikor a háziasszony nevelt előkelő, de azért gazdasszonykodó hölgyek legjobban tudják mutogatni piaca járó toalettjeiket. Igen piacra járó toalettjeiket, mert ilyenek is vannak Főkel-
lékei: ötvenkoronás kalap, lehetőleg olyan nagyságú, hogy egy 24 csibéskötő egy napig vidáman szórakozhatnék rajta, természetesen csikéivel együtt; továbbá a legutolsó divat szerint készült kosztüm, lehetőleg színes és kicsi lábkinzó cipő, hosszú nyelű napernyő, egy jól nevelt szakácsné és egy jó jövedelmű férj. Két ilyen dáma indult el tegnap csibét vásárolni. A két nő között, hogy közelebből határozzuk meg őket, csak az a különbség volt, hogy az egyik a Wikusba, a másik a Molnárdába szokott járni.

A piacon természetesen két ilyen dáma nem szívesen találkozik egymással, egyszerre elég egy közülük, mert különben baj van, mint azt a tegnapi eset is bizonyítja.

A két dáma a piac két végén jelent meg s lassu tempóban, az aruk szemlézése közben a piac közepén találkoztak. Történetesen mindketten egy kofa, egy közönséges csirkekofa előtt állottak meg. Az egyik az 60 koronás kalap, a másik 51 koronás kalap.

Az 50-es egy pár csirkét tart a kezében és az árát kérdi, amit a kofa tekintettel a kalap előkelő kinézésére duplán számított. Az árát meghallotta az 51-es és nyomban 20 fillérrel többet ígért érte. — Eddig a csirkékről ezután csak mint sokat szenvedő alany fog szerepelni a jószág.

Az 50-es: Nagysád előkelő asszonynak látszik ép azért csodálkozom, hogy a jelleme megenged ilyesmit magának.

Az 51-es: Igen én uri asszony vagyok, de önnek semmi köze a jellememhez. Miközben a csirkét huzni kezdte az 50-es kezéből.

Az 50-es: De igenis van mert a kezemből ki akarja venni a csirkéket.

Ezután még az 51-es mondott valamit, mire az 50 es ideges kézmozdulatot tett az 51-es arc felé, a mozdulat csattanósan végződött, mire az 51-es felkapva a csirkéket az 50-es fejéhez vágta.

Az 50 es látva hogy ellenfele fegyvert használ, hátra fordult és a szakácsnéja kezéből ki-
kapván a már tele vásárolt kosarat azt az 51-es fejével hozta érintkezésbe. Repült a sok krumplics, zöldség, tojás és tejföl. Hogy ez után mitörtént azt lehetelenség teljesen hűen leírni. Az 50 es szakácsnéja erre kénytelen volt beleavatkozni a dologba, amit az 51 es szakácsnéja sem nézhetett tétlenül.

A nagy kölcsönös szeretkezés közben több közli kofa is megsérült mire azok is talpra állottak és két tábora oszolva kölcsönösen kezdték hol az 50-es hol az 51-es dómát kezelni. Az egész piac egy ember gomoly volt, melyből csak a repülő árak és kiáltozások emelkedtek ki. A rendőr, aki észrevette a dolgot nem tudván mer-
ről kezdjen a rend helyre állításához kezeket oldott és segítséget kért a rendőrségtől.

— Háboru van a piacon! Egy szakasz rendőrt kérek.

A rendőrök későn jöttek. Akkorára már ugy az 50-es mint az 51-es barátnői tudomást szereztek a történetekről és a helyszínrre siettek, ahol a két megtépzott nőt aligtudták egymás manikűrözött körmeiközül kiszabadítani. A két nőt kocsikra szállították lakásaikra. Folytatása majd a rendőrségen következik.

UJDONSÁGOK.

A király Budapesten.

Az uralkodó tegnap este pontban fél 8 órakor érkezett meg a fővárosba. A király érkezésére óriási emberáradat vette körül a pályaudvart s az utakat, melyeken az uralkodó elhaladt. A vonat megérkezése után az uralkodó ruganyos léptekkel hagyta el a kocsit s a pályaubvaron néhány percig beszélgetett Marx Jánossal, majd a főpolgármester és a főkapitánynyal váltott néhány szót. A pályaudvaron a kormány részéről Molnár Viktor államtitkár jelent meg diszmagyarban. Hivatalos fogadtatás nem volt. A pályaudvarról a Váci-köruton és Arany János-utcán s a Lánchidon keresztül a Várba hajtatott egyenesen az uralkodó. Az utakat mindenütt nagy közönség lepte el, mely folytonos óvációkban részesítette az uralkodót, aki szívesen fogadta a fővárosi közönség szeretetének ily lelkes megnyilatkozását.

Schönbrunnban tegnap reggel elbucsztak az uralkodó család tagjai a királytól, budapesti elutazása előtt. Ott volt Ferenc Salvátor főherceg, Mária Valéria főhercegnő, Augusta főhercegnő, György bajor herceg. Bucszás közben érkezett meg Lipót bajor herceg nejével és Konrád herceggel.

A király holnap gróf Khuen miniszterelnököt fogja fogadni, míg a következő napokon a szakminiszterek fognak előtte megjelenni. Ezek a kihallgatásokon kívül mint már tegnap jeleztük, hogy Zichy Nándor tárnokmester a néppárt vezére, szintén fog kihallgatásra je-

lentkezni, még pedig egyenesen politikai céllal. Gróf Zichy Nándor, a ki belső titkos tanácsos és aranygyapjasrend vitéze azért kéri ezt az audienciát, hogy a király előtt kifejtse a mostani kormányzati irány káros következményeit és azokban a körökben, a honnan ez a hír származik, bizonyosra veszik, hogy ennek a kihallgatásnak a hatása alatt a király a politikusok egész sorát fogja magához hívni.

* **Mikor lesz a képviselőválasztás Nagyváradon?** A megjelent királyi kézirat alapján most már gondoskodni kell a képviselőválasztás határidejének megállapításáról. Nagyvárad város központi választmánya pénteken, május 13-án délelőtt 11 órakor tart ülést a városházán s ez alkalommal állapítja meg a képviselőválasztás határnapját, megválasztják a választási elnököt, helyettes elnököt stb., szóval megteszik a választásra a szükséges intézkedéseket. — Minden valószínűség szerint, mint már említettük, június hó 2-án lesz Nagyváradon a képviselőválasztás.

* **Uj bárók.** Uj bárók születnek a közel jövőben. A dúsgazdag, sok millió korona vagyonu aradi *Neumanokat* teszik meg bárónak. Dániel és Adolf az uj bárói család alapítója. A kinevezés még a választások előtt megjelenik a hivatalos lapban. Az egyik Neumann-lányt br. Dániel Ernő vette el és miatta történt a minapi válság a Park-klubban.

* **Népünnepély a Rhédey-kertben.** A Bibarmeyi Magyar Közművelődési Egyesület június hó 4. és 5-én, rossz idő esetén június 11. és 12. nagyobb szabásu gyermek és népünnepélyt rendez Nagyváradon, a Rhédey-kertben és a Sport-téren. Ez okból kéri Nagyvárad városát, hogy ugy a Sport-teret, mint a Rhédey-kertet díjtalanul bocsássa az egyesület rendelkezésére a két napon. Az ünnepély alatt a kertet elzárják és belépti díjakat szednek.

* **Postát Csillagvárosnak.** Kétségtelen, hogy Nagyváradnak igen nagy kereskedelmi gócpontja Váradváralja és Váradvelence Csillagváros. A legnagyobb gyárak és ipartelepek ezeken a részeken vannak. Ennek dacára is ezek a részek sok tekintetben nagyon elhanyagoltak s nem rendelkeznek azokkal a felszerelésekkel, amelyek föltétlenül szükségesek. Ezek között a hiányok között szerepel elsősorban a posta. Jelenleg ugyan van a nagypiac-téren posta, mely a fenti terület postaforgalmát van hivatva lebonyolítani, ez azonban eddig sem volt praktikus helyen elhelyezve. Most pedig a postát elhozzák a nagypiac-térről és Kossuth-utcán helyezik el. Így egy új terület fog kapni postát és a régi terület egy része teljesen posta nélkül marad. Ebben az ügyben most nagyszabásu mozgalom indult meg, amelynek célja Váralja Gilányi és Bányasorok és Katonaváros egy részének postahivatallal leendő ellátása. A mozgalom vezetői ugy óhajtának ezt a kérdést megoldatni, hogy az új postahivatal vagy a Gilányi-ut végén, vagy pedig a Bányasor elején nyerne elhelyezést. Ez esetben igen nagy könnyebbsége lenne ugy a magánfeleknek, mint az azon a levő gyár és ipartelepeknek és a posta-

Tisztelettel

WÉBER TESTVÉREK

Nagyvárad.

Bémer-tér.

Az árusítás naponta reggel 8 órától este 7 óráig tart, a berendezésnek egy része, valamint egy hármás pénzsekrény eladó.

ÉRTTSITÉS!

: Üzletünk átalakítása végett az összes

áruinkat, ugymint: **blousok pongyolák, aljak, kabátok, kosztümök,**

gyermek ruhák

s egyéb cikkekét e hó végéig

minden elfogadható árban áru-

sitjuk.

küldemények feladása. A mozgalom vezetői ebben az ügyben már lépéseket is tettek és mindenütt kedvező ígéretek kaptak.

*** Repülő iskolák versenye Budapest.** A júniusi nagy repülő meeting iránt a külföldi aviatikusok körében szokatlanul nagy érdeklődés mutatkozik. Nemcsak hírneves aviatikusok vesznek részt a versenyeken, de itt mérik össze erejüket a híres mesterek iskoláinak növendékei is. Franciaországban sőt Angliában is több repülőiskola van híres aviatikusok vezetése alatt, akik saját rendszerű gépeiken oktadják növendékeiket és képezik ki őket pilótákká. Marmelonsban, Juvisyben és a többi francia és angol aviatikai iskolákban egész sereg növendéket képeztek ki repülőkké s ezek az új pilóták teljes számban fognak résztvenni a budapesti meetingen. Blériot már több tanítványnak az érkezését bejelentette, Farmann Henry mester személyesen hozza el legjobb tanítványait és képviselve lesznek a Wrioth-Antoniette és Voisin gépek pilótái is megfelelő számban, úgy hogy a budapesti repülő-meeting nemcsak híres mesterek versenye lesz, hanem itt dől el az is, hogy melyik géprendszer a jobbik és melyik iskolának a pilótái tudnak nagyobb eredményeket felmutatni.

*** Vakmerő lopás az Ezredévi-emléktéren.** Kedden délelőtt Wertheimstein Sarolta az Ezredévi-emléktéren egy lócán ült s maga mellé tette barna bőr kézi táskáját. A melette levő lócára időközbe leült egy 18—20 évesnek látszó, sötét kék aljat, piros bluzt és kalapot viselő nő, aki a kézi táskát egy észrevétlen pillanatban felkapta s azzal elszaladt. Wertheimstein Sarolta látta az ismeretlen nő eltávozását, azonban eszébe sem jutott, hogy az ő kézi táskájával állott odébb. Csak később vette észre a táskát hűlt helyén, amelyben volt egy barna bőr pénzárca M. V. monogrammal és egy 5 águ koronával díszítve. A pénzárcaiban volt 3 drb. 20 kor., és 8 drb. 10 koronás kankjegy, továbbá apró pénz. A kézi táskában a pénzárca mellett volt egy aranyba foglalt parfümös üveg V. S. monogrammal, 90 korona értékben s egy hosszú gömbölyű szemekből összeállított, gyöngyökkel díszített arany nyaklánc, 160 korona értékben. A rendőrség a vakmerő tolvaj kézrekerítése céljából a legszélesebb körű nyomozást tette folyamatba.

*** Százezer koronás adomány.** A váci megyéspök, Csáky Károly gróf váci püspökké történt kinevezésének tizedik évfordulóján eddigi jótékonyágának folytatása képpen ismét 100000 koronát osztott szét a következő célokra: Egyházmegyei iskoláknak 20000, egyházmegyei szemináriumnak 20000, egyházmegyei plébániai lakokra 10000, a Kath. Sajtó-Egyesületnek 10000, a váci urnk kongregációjának házalapra 10000 a váci városi tisztikar nyugdíjalapjára 5000, korona, a váci székesegyháznak egy arany kehely megszerzésére 7000 kor. a váci oltáregyesületnek kiállítási költségekre 1000, gyermekvédelemre 3000, a Gyermekszanatóriumnak 2000, a budapesti Patronáznak 2000, a pozsonyi Erzsébet templon felszerelésére 1000, egy szegény

család megmentésére 7000, Vác város szegényeinek 2000, összesen 100.000 koronát.

*** Milyen nagy a Halley-üstökös?**

Barrori, a csillagvizsgáló-intézet igazgatója kiszámította, hogy a Halley-üstökös csóvájának hossza 20 fok, vagyis 24 és egynegyed millió kilométer, a mag szélességének átmérője 15 másodperc, azaz 5340 kilométer, a mag vagy fej magasságának átmérője körülbelül 200.000 kilométer, a mi 9 percrek felel meg.

*** Ongyilkos parasztgazda.** Tegnap délután Binardiószegen Papp István jómódu parasztgazda öngyilkosságot követett el. Az öngyilkos még csak 42 éves volt, de sokat betegeskedett és ezért többször hangoztatta, hogy megválna az élettől. Tettét tegnap délután hajtotta végre, olyformán, hogy a mesztergerendára felakasztotta magát.

*** Váltóhamisító szélhámos.** A nagyvárosi rendőrkapitányság igen érdekes ügyben nyomoz. Folyó hó 25-én délelőtt egy uriasan öltözött, körülbelül 35 évesnek látszó, magát Bagossi Ferenc postatisztnak nevező fiatal ember megjelent a nagyvárosi »Összegyűző« népbank helyiségében és egy 300 koronáról szóló váltót hamisított névaláírással ellátva azon ürügy alatt adott be leszámítolást végett, hogy ő Nagyváradról Nagyvárosba lett áthelyezve és így uti és lakbér költségre van szüksége. A bank a 300 koronás váltót ennek alapján tényleg le is számította. Másnap kitudt, hogy nevezett fondorlattal a pénzintézetet megcsalta és ismeretlen helyre távozott. Az érdekes ügyben a nyomozást a nagyvárosi rendőrség is folyamatba tette.

*** Eltűnt postagyakornok.** A rendőrség körüli Weinhacht Mária aussei (Steierország) születésű 18 éves postagyakornokot, aki folyó évi április hó 15 óta Gráczból nyomtalanul eltűnt. Személyleírása: termete alacsony, arca kerek, szép, szemei kék, haja barna, tömört, Ruházata zöldes kék jaquet, hasonló alj, sötétkék nemezkalap, fehér fátlyolal. Az eltűntet folyó évi április hó 15-én estefelé Gráczból látták, egy uriasan öltözött magas férfi társaságában, aki magyaros kiejtéssel beszélt németül. A gyanyu odá irányul, hogy a postagyakornok a fiatalemberrel Magyarországra felé vette útját.

*** A Félix-fürdő tombolajátéka.** A Félix-fürdő bérlője az idei szezonban sem akarja megfosztani a közönséget a tombolajáték kellemes szórakoztatásától s ezért kérelemmel járult a miniszterhez a játék engedélyezése iránt. A miniszter engedélye tegnap érkezett le a megyére. Az engedélyben a miniszter a szokásos feltételek mellett közli, hogy a játék tiszta jövedelme valamilyen jótékony célra fordíttassék.

*** Kutyát ütött és cipész inast talált.** Mulatságos, de végeredményében mégis véresen szomorú eset történt a múlt hó 18-án Derecske községben, amelynek aktái most a debreceni kir. ügyészség előtt fekszenek. A szerencsétlen véletlen ugyanis egy cipész-inásnak majd hogy ki nem oltotta az életét. Az ügy aktív szereplője Virágos Sándor, derecskei 20 éves legény, aki éppen bakteri szol-

gálatot teljesített április 18-ika éjjelén. — Ő volt akkor a soros éjjeli őr ezt a fontos hivatalt ugyanis faluhelyen felváltva — minden este más és más — végzik. Azon az este Virágos Sándorra esett a bakterség. Virágos Sándor a legkevésbé sem volt virágos kedvében sőt nagyon is morózus hangulatban volt. Mődfellett felbosszantotta, hogy egy kőbor eb dühösen, ugatva futkosott végig az utcán sőt még előtte is elmerészkedett inálni. Kapta magát és mérgesen a szaladó kutya után vágta rézkarikával ellátott botját. Ámde — s itt történt a baj — mert a bot nem a kutyát érte, hanem Bujdosó Sándor 14 éves cipész-tanoncot találta fején, aki az átellenben levő ház ajtójában állott. Virágos Sándor, ha akarta volna, még akkor sem találhatta volna el jobban a fejbubiját, mint így. Pedig szándékában sem volt. Bujdosó Sándor rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett. A fejét több helyen bezúzta a bot ölmos vége, sőt kis hija, hogy a balszemét is ki nem ütötte. Sebeinek begyógyulása 20 napot is igénybe vesz az orvosok véleménye szerint. Virágos Sándor ellen súlyos testi sértés büntette miatt tegnap tett feljelentést a derecskei kir. járásbírósa a debreceni kir. ügyészség felé.

*** Tolvaj cselédek.** Lefkovic Ignacné panaszt emelt, hogy ismeretlen tettes lakásának padlásáról 1 zománczott lábost, 15 poharat és 6 kék fazekat, egy csomó virágvázát, asztal-diszt és egyéb konyha felszerelési tárgyat ellopott. A rendőrség a panaszos gyanuja alapján letartóztatta Bátor Margit és Kucsan Mária nevű cselédeket, akik ellen súlyos gyanu-ok merültek fel. Azonkívül Illés Jánosné is feljelentést tett az előbb említett Bátor Margit cseléd leány ellen, hogy tőle 60 korona értékű ruha neműt ellopott. A rendőrség ezen ügyben is folyamatba tette az eljárását.

x Finom uri fehérnemű és minden uri divat és kalap újdonság megérkezett

Róth M. utóda cégnél.
Bémer-tér.

Eredeti angol férfi cipők. 22

x Személyhitelt, gazdálkodóknak, kereskedőknek, iparosoknak, hivatalnokoknak, havi törlesztésre is 6—7 százalékos kamatra.

Magán pénzt, rendes foglalkozású hitelképeseknek egynap alatt folyósítottatol discretén.

Jelzálog kölcsönt, házakra, földekre, telkekre, építkezésekre I. II. III. helyre az érték 70—85 százalékgig 3 $\frac{1}{2}$, 4, 4 $\frac{1}{2}$ százalékos alapon.

Megkeresések **»BIZALOM«** jellegére Nagyvárad főposta czimzendő. 36

x Egy 4 szobás modern lakás f. évi november 1-re kiadó. Rákóczi-ut 32.

x Új fogtechnikai laboratórium. 25 évi gyakorlat a fogtechnika minden ágában! 21 évig Nagyváradon működtem Heiman fogorvosnál mint fogtechnikus. Elvállalok minden munkát arany vagy kaucsukban, szájpádlás nélkül,

Főtisztelendő Papság figyelmébe!

6

- Új női- és férfi-cipész üzlet! -

Paróczay Mátyás

NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarkán

(Czillér mellett.)

izléses és szolid kivitelben, olcsó árak mellett. Kérve a n. é. közönség támogatását, vagyok tisztelettel *Windelburg Miksa* fogtechnikus Nagyávrad, Nagy Sándor-utca 11. szám. 17

x **Olvassa el kérem!** Ha érdeklí, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű *Wolframégit* és ami a régiekkel szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki *nem akar* nagy világítást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam, ezen *Wolfram égő* 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálók felvilágosítással. 12

33 A legizlésesebb arany-, ezüst
ékszerek és órák o o o o o
— a bérálásra —
egész héten leszállított árakkal lesznek árusítva
Szilágyi Géza és Társa
órák és ékszerésznél Rákóczi-ut 4.
— TELEFON 630. —

* **Borsalino**, Pichler és angol *kalap* tavaszi ujdonságok **REICHARD ÁRUHÁZABA** megérkeztek, hol lelegegásabb budapesti és *amerikai cipők* kaphatók. 11

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében május hó 10, 11 és 12-én a következő igen érdekes mozgatókép ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Az alkoholista álma. 2. Makranczos Kata. 3. Tengeri rablók. 4. Port-Arthur (Canada). 5. Cid. 6. Kifosztott szerelmes. 7. Jóni tenger gyöngye. 8. Bajorország. Belépti díj nincs. Kezdeté este 9 órakor. Kötő italokról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szíves pártfogását kéri *Hartstein és Orley* kávéház tulajdonosok. 10

Jenny Jenő órák és ékszerész

a bérálási alkalomra ajánlja a helybeli és vidéki n. é. közönségnek dus választékban levő óra és ékszer készletét, amelyet a volt betörés miatt

legjutányosabb árban

óhajt kiárusítani. Órákat egy évi jótállás mellett javítok. Kérve a n. é. közönség szíves pártfogását továbbra is, tisztelettel **Jenny Jenő**, órák és ékszerész Szt. János-u. 39. sz.

30 **Telefon szám 285.**

Egy fiut tanulónak felveszek.

IRODALOM.

Szinjáték. E címen dr. Bárdos Arthur szerkesztésében színházi hetilap indult meg a fővárosban. Ez az egyetlen magyar színházi és zenei hetilap; és az első magyar színházi revü, mely a drámával, tendezéssel, a színésszel, és a dekorációval és főként mindeme részletek teljességével: a mostanában forradalmi korát élő új színművészettel komolyan és szakszerűen foglalkozik. Szakszerűen, mert a Szinjáték-ban az ország legkiválóbb modern rendezői és színházi gyakorlati emberei foglalkoznak a színpadi rendezés legfontosabb elveitől a legaprólékosabb színpadtechnikai kérdésekig mindavval, ami a mai európai színpad legújabb és leg-

állandóbb értékű eredménye. De ez a szakszerűség nemcsak színházi embereket, hanem minden művelt embert érdekel, mert a Szinjáték közleményeit a legjobb, tehát legszélesebb látókörű modern írók írják, akik a színház speciális kérdéseit bele tudják kapcsolni az általános kultúra vérkeringésébe. Sőt a Szinjáték éppen eleven kapcsolatot fog teremteni színház és laikus néző között az által, hogy bepillantást enged neki a színház intim műhelyébe és a napisajtó szempontjainál állandóbb értékű kritériumokkal gazdagítja. A műhely ismerete nem ellensége, de barátja a művészi illúzióknak. Dramaturgiai és kritikai dolgozatok közlésén kívül a Szinjáték számon tartja nemcsak a főváros, hanem a vidék művészi és színházi életének összes jelenségeit, közli a vidéki színházak műsorát, a szerződéseket stb. A Szinjáték egy évfolyama hű és teljes krónikája lesz a színházi és zenei év összes belső és külső eseményeinek. Ebben a krónikában helye lesz mindennek, ami erre a területre tartozik; de csakis a művészi jelentőség való arányában.

Az Élet legutóbbi száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: dr. Bartha József: Az Akadémia nagyhete. Biacovszky István: A régi mező. Tarczai György: Amikor a bor vízzé válik. Csudáky Bertalan: A tavasz kultusza. Peterdy Andor: Hangulat. Sziviusz: Oroszok. Móríz Zsigmond: Harmatos rózsa. Kárpáti Aurél: Utoljára a régi hegedűm. Krudy Gyula: Falusi szél. Nógrádi László: Az első gyermeknap. Zoltán Vilmos: Forró kaland. Muthnay Sándor: A gépmadár. Kultura. Az élet.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: *Cyranó*.
Péntek: *Koncert*.
Szombat: *Koncert*.
Vasárnap d. u.: *Dollárkirálynő*, este: *Luxemburg grófja* (bérietszünet).
Hétfő d. u. *Obsitos*, este: *Trenck báró*.

Pápay Lajos meghalt.

A napokban jelentek meg Pápay Lajos dalai a kirakatban — s tegnap gyászlobogó hirdette a színház ormán, hogy a bohémkedvű, pompáshangu dalos, Pápay Lajos meghalt.

Oly nehéz elhinni! Hiszen még pár hete itt volt közöttünk s gyönyörködve tapsoltunk ennek az istenáldotta művészethetségnek Luxemburg grófjában, melynek legszebb diadalmos előadása az ő nevéhez is fűződik. Micsoda falrengető taps, éljenzés minden énekszám után! Szünet nélküli ujrázások, kihívások, amelyek sokkal erősebb szervezettel is próbára tettek volna. Pápay pedig bolgogán, örömet hajolt meg a közönség, az ezerszemű Caesar akarata előtt. De mikor legördült a függöny, a mosolygó bohém arcára kiült a szenvedés s a vidám dalokért keserves bosszút állt a beteg tüdő.

Es ez a bosszuálló beteg tüdő lett a győztes. Elvitte magával Pápayt a színpadról, diadalai színhelyéről. Ágyhoz szögezte — és akkor még egy irgalmasságot cselekedett vele. Elvitte Dél napsugaras ege alá. Ő, akinek a színpadi villámfény volt éltető világa, hadd gyönyörköd-jék a nap meleg ragyogásában, annak a napnak a fényében, mely életet ad. Neki szegény-

nek már nem adhatott, csak szenvedését enyhítette. Isztria partján, Voloszkában, ahol *Andrássy Gyula* is meghalt, a tegnapi nap meleg sugarai vitték el Pápay utolsó lehelletét. Meghalt távol utolsó diadalai színhelyétől, közel a tenger mormoló hullámához, melyek a halk művészek, dalok költőjének csöndes halálához megadták azt, a mit egész életén át szeretett: a melódiát.

*

Halála híre nem jött váratlanul. Hetek előtt már tudták, hogy menthetetlen s a nagyváradi közönség jó szíve tette számára lehetővé, hogy legalább enyhíthesse utolsó vívódásait a gyilkos kórral a délvidéki tengerparton. Tegnapelőtt sürgönyileg hívták hozzá néjét; tegnap délelőtt pedig halála híre érkezett a színházhoz. Kötötték a gyászlobogót, odalent az Adria partjain eltemetik idegen földbe a magyar bohém fiút, aztán folyik tovább minden a színházban is, a most lent a tenger partján is. Itt csak egy művészfiu hiányzik, ott csak egy sirral van több, csak egy szőke aszszony jár kisirt szemmel s néha bus fiuk ajakán megcsendül az elköltözött dalköltő halk nótája:

Csendesen, csendesen . . .

Ocskay brigadéros. Hosszabb pihenető után került színre ismét az újabb magyar színműirodalom legszebb gyöngye, Herczeg Ferenc Ocskay brigadéros, csaknem teli ház előtt. *Keszler Ede* játszotta a címszerepet, *K. Kápolnai Juliska* Tisza Ilona szerepét. Mindketten régi ismert alakításukat mutatták be, széles páthosszal, inkább szavaló modorban, a mi *Keszlerékoek*, a régi színésziskola követőinek, sajátságún. Ebben a stílusban azonban részletesen és alaposan kidolgozták szerepüket. Kár, hogy a tulzásba vitt szavalás és ünnepélyes hanghordozás hatás közvetlenségéből sokat levont; nem annyira a hadvezér, mint inkább a szónokló Ocskayt láttuk és hallottuk, A többi szereplők közül ismét pompás volt *Szarvasi* eredeti öserejű *Szörényije* és *Kassay* páloea. *Gózon*, *Simkó Gizi*, *Sik*, *Hajnal* szintén megállták helyüket. A fejedelem előszobájában lejétszódó jelenet azonban hiányával volt minden szellemnek, aminek pedig ebben a jelenetben színporkáznia kellene. S volt olyan előadás Nagyváradon, amelynek ez a jelenet volt a fénypontja!

A Keszler-pár bucsuja. Ma este bucsuzik el a nagyváradi közönségtől a *Keszler-pár*. Vendégszereplésüket mindig a viszontlátás örömeivel üdvözli a publikum. Két napon át *Kápolnai Juliska* és *Keszler Ede* művészi játékkal mindenképen beigazolták, hogy azok közé a vidéki színészek közé tartoznak, akik jogosan mutatják be tudásuk és tehetségük legjavát. Ma este a *Cyranóban* látjuk őket. *Keszler Ede* a címszerepet, *Kápolnai Juliska* pedig *Roxant* játssza.

A püskösdi előadások. Az ünnepi előadások jegyeiért már napok óta ostromolják a nappali pénztárt. Természetes is, ez a nagy érdeklődés, amikor mind a négy alkalommal a legnépszerűbb darabokat játsszák. Vasárnap délután a *Dollárkirálynőt*, este kisbérietszünetben *Luxemburg grófját*, hétfőn délután *ez Obsitost*, este pedig a *Trenck báró* adják elő.

A pénteki premier. A vidéki színházak közül elsőnek a Szigligeti-színház mutatja be Brahms híres darabját, a Koncertet, mely nemrégén a Magyar színházban aratott nagy sikereket. Egy zongoraművész szerelmi történetét mutatja be a darab rendkívül fordulatos és mulatságos feldolgozásban. Az asztalnyi mosoly rabjának pompás kis komédiája ez, amely minden részleteiben szórakoztatja a nézőtér publikumát. A darab előadásában legjobb drámai színészeink vesznek részt.

TÁVIRATOK.

A boszniai látogatás.

Bécs, május 11. A király boszniai látogatásának ideje még mindig nincs véglegesen megállapítva. Az időpontban majd csak itt Budapesten fognak meg egyezni és innen Budapestre indul a király Boszniába. Az utirányra vonatkozóan több terv van, hogy melyiket fogják választani, az még kérdés.

Hofrichter végtárgyalása.

Bécs, május 11. A helyőrségi törvényszék véglegesen megállapította a Hofrichter-vegtárgyalás napját. Pünkösd után e hó 18-án, szerdán lesz a nagy nap. A végtárgyalásra természetesen nem bocsátanak be közönséget.

Igazságszolgáltatás.

Egy tanító régalalmazási pöre. Nagybárd községben az állami tanító és a gondnokokat háboruskodtak egymással. Sehogysem tudtak egymással összeférni. Kis, lényegtelen dolgokból nagy huzavonák keletkeztek közöttük, ok nélküli pedánskodással szólván bele egymás hivatalos dolgaiba. Mindennek azán kölcsönös harag, legujabban pedig egy régalalmazási pör lett a következménye. Csility István nagybárdi állami iskolai tanító ugyanis azt a megjegyzést tette egy alkalommal *Jakabfi* Imre gondnok számadására, hogy az nem felel meg a valóságnak, mert abban olyan tételek is fel vannak véve, melyek soha nem teljesítettek. Jakabfi Imre ezért régalalmazási pört indított a tanító ellen, melynek tegnap volt a főtárgyalása. A törvényszék beigazolván látta a vádat és ezért Csility István tanítót 100 korona pénzbüntetésre ítélte, z elitét felebbezett. Elnök *Millye* Gyula, ügyész *Lázár Márton* volt.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

F. Helyben. Biz az megcsik nemesak nálunk, hanem más lapoknál is, hogy a színházi rovatban más van az első cikkben és más a másodikban. Az első cikk tudvalevőleg a kritika, a többi pedig az igazgatói-iroda hivatalos közlése. A kritika színi bírálónk pártatlan ítélete, amelyet hol előbb, hol később ír meg, míg a szinigazgató hivatalos közleményei természetesen a színház érdekében íródnak s annak megfelelő a tartalmuk is. Termézetes, hogy ezek nem bírálatot tartalmaznak, hanem tartalmazzák az igazgatóság hivatalos »reklamját«. Ezeket a reklámközleményeket később, gyakran akkor küldik be a lapnak, mikor a kritikának nincs már módjában azokat átnézni és a saját kritikájával összehasonlítani. Így eshetik meg az a különös dolog, hogy a kritika egy darabot vagy színész szigorubbán ítél meg s ugyanazt a következő cikk

a hivatalos közlemény megdicséri. A színházi és a lapszerkesztői viszonyokkal járatos egyén ezen nem ütközhetik meg, jól tudván, hogy a dícséret csak véletlenül csuszott a lapba s hogy a bírálat a kritikus ítélete, a következő dícséret pedig csak véletlenül becsuszott — reklám.

NYILTTÉR.

A ki orgonabokor alatt akar álmodozni,

az legyen óvatos! A szép tavaszi este veszedelmes is lehet és sok betegségnek az a meghülés a forrása, a melyet ilyenkor szerez az ember, De meg van védve a meghülestől, a ki a valódi szódéni ásványpasztillát használja. Olyan kényelmes a használása s a hatása oly biztos és tökéletes, hogy nemcsak a bajban segít, hanem bármely évszakban kitűnő szolgálatot tesz mint a meghülestől támadható betegségek elhárító szere. Fay valódi szódéni pasztillája dobozonként 1 korona 25 fillérbe kerül.

Főképviselet Magyarország és Ausztria részére: W. Th. Guntzert, cs. és k. udv. szállító, Wien, IV. Grosse Neugasse 17.

Molnár Lajos

szőlőbirtokos

Nagyvárad, Telefon: 481. sz.

Ajánlja szőlőhegyi pincéjéből saját termésű borait 100 literen felüli mennyiségben, vevő hordójába, esetleg kölcsön hordóban.

1908-as fehér pécenyebor hectolitere K 42
1908-as piros ürmös, hectolitere K 50
1906—8. szemelt vörös Cabinet gyógybor, hectolitere K 82
Ugyanott érmelléki 1908-as asztali fehér bor, hectolitere 34 korona.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti füzdetudósítások.

Budapest, május 11.

A gabonatözsde.

50 kilogramonként.

Buza májusra	—	—	11.70
Buza októberre	—	—	10.33
Rozs októberre	—	—	8.12
Zab októberre	—	—	6.53
Tengeri májusra	—	—	5.76
Tengeri júliusra	—	—	5.90

Irányzat: Nagyön lanyha.

Értékdözsde.

Magyar hitel	—	—	822.50
Oszták hitel	—	—	663.25
4%-os koronajáradék	—	—	92.50

Államvasut	—	—	745.—
Jelzálogbank	—	—	476.—
Leszámitoló bank	—	—	553.—
Hazai Bank	—	—	299.50
Kereskedelmi részv.	—	—	739.50
Rimamurányi	—	—	670.—
Salgóújfalvi	—	—	649.—
Közuti vasut	—	—	718.50
Városi villamos	—	—	386.75
Adria	—	—	471.—

Irányzat: Nyugodt, helyi piac élénk, szilárd.

REGÉNYCSARNOK.

Rózsika.

Irta: **White-Mellville G. J.**

— Angolból. —

(Folytatás.)

39

— Annyival is inkább, Jakab. Oh milyen vastag elméjük vagytok ti férfiak. Lám, egy nő egy pillanat alatt felfogná ezt. Nem látod-e hogy a mi pártunk Arnold gróftól éljenzéssel fogja fogadni, mint olyat, ki meggyőződésből szegődött a szabadság ügyéhez s az ész erejéhez; míg az ő pártja kigyót-békát fog kiáltani Montarbas polgárra, mint kémre, renegátra és árulóra. Ő leszakítja a hidat maga mögött — kötéllal a nyakán fog ő küzdeni! Ő a mienk, mondom neked, testben és — igen, ha létezik ilyesmi, testben és lélekben.

— Megbizhatunk-e benne? — felelé Coupetéte, elgondolkozva. — A mi vezetőnknek nem szakad egy lépést sem hátrálni! A játék kétségbeesett, Leonie! En néha azt kívánom, bár bele se kezdtem volna a játszmába.

— Oldalt álltal volna, s néző lettél volna, és — éhenhalhatnál. Ezen kellemetlenségeket csak a kor tette szükségessé. Nem te és én csináljuk a forradalmat, testvér; a forradalom az, mely egy Coupe-tétet és egy Wolverinet teremt.

— Emlékszel-e még, mikor koszoruba kötöttük a virágokát a pázsiton a kertben, Leonie?

— Balgaságok bátyám! Ha én megengedném magamnak, hogy ama gyermekes napokra gondoljak, meg kellene örülnöm. Jakab, én jó hugod voltam, ugy-e bár?

— Nincs tagadás benne. De ha rajtad állt volna, közülünk egyik sem kaphatott volna egy árva frankot sem az Orleans háztól.

— Ugy hát légy jó bátyám nekem és ne emlékeztess többé gyermekkoromra. Azoknak, kik a jövőben élnek, nincs mit tépelődniük a multtal; és mégis — mégis — oh! Jakab, bár kis lányka lehetnék megint, kézenfogva vezetve téged ki s be a kunyhó ajtaján!...

Coupe-téte nagy bosszuságára a Wolverine könnyekben tört ki, s fejét a pamlag váncosára nyugtatá és arcát fehér, szépidomu karjaiba temeté.

— Ez a legrosszabb, ha nőekkel van az embernek dolga — gondola Coupe-téte; — Éppen mikor az ember észre tértette volna őket, elkalandozik a gondolatjuk valamerre és az egészét újból kell kezdeni. Egy pillanat előtt kész lett volna beszédet tartani a clubban, egy barracadon az utcán, vádat emelt volna a miniszter ellen, feláldozott volna egy aristokratát szemhunyorítás nélkül; és most mivel egy virágfüzet említék, gyenge lesz, mint a víz és elárulá a pártot, elhagyá ügyünket és feladná egy életen át való küzdelem hasznát, míg ez a hangulat tart, egy gyermekies érzésért s egy visszaemlékezésért a tizenöt év előtt történetekre.

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKIOS GYULA.

Kertmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy folyó hó **14-én szombaton este** a NEMZETI SZÁLLODA árnyas kert-helyiségét

ünnepélyesen megnyitom

egy előrendű cigányzenekar közreműködésével Minden este változatos műsoru mozgófénykép előadás. Egyben felhívom a t. közönség figyelmét tisztán kezelt saját termésű boraimra és kitűnő magyar konyhámra.

Társas ebédek és vacsorák a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett polgári árakban. Abonensek étlap szerint előnyösen megállapított árban lesznek kiszolgálva.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri
kiváló tisztelettel

KECSKEMÉTHY ISTVÁN,

vendéglős, a Nemzeti szálloda, étterem és kávéház bérloje.

Igyekeznek mindenki francia születésű *okleveles tanárnőktől franciául* megtanulni! Az órákon könyvek és irkák díjtalanul! Csoportos oktatás! Privát tanítás otthon is! Kedvező fizetési feltételek! Francia könyvtár! Lakás Csengeri-utca 6. Csapóház.

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. **Olesó fény** társulat kizárólagos képviselője. Elvállalok karban tartásokat légszesz villany házi csengőket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgállok. Telefon hívásokra személyesen megjelenek.

Kiváló tisztelettel 14

Benedek Ferencz

Hegyköz Szent Miklós községben

(Biharmegye) **GAZSI ANDRÁS**

eladja házát, szöllejét és 32 hold szántó és kaszálló földjét.

Bővebbi értekezés **GAZSI ANDRÁSNÁL,** fentnevezett községben.

59

Uj üzlet!

Biztos, gyors, ártalmatlan hatásos szépitőszeregyedül a Lédig-féle alabastrom arc créme 1 tégely 1 korona, alabastrom szappan 1 drb 80 fillér. Kiválóan alka mas szeplő, máj-folt és arcfehéritésre.

o o Egyedüli raktár a készítőnél o o
LÉDIG ÁRPÁD arany kereszt gyógyszer-tára,
Nagyvárad, Szt. László-tér (Városháza melle tt.)
34

!! **Ovakodjunk a molyoktól !!**

Közhasznu intézmény !

Van szerencsém a nagyérdemü közönség becses figyelmét felhívni e célra berendezett, **molykár ellen védő, biztosító, és raktározó intézetemre.** Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szőrmeárukat. Ferti és női városi bundák, utibundák, szőnyegek, függönyök, gallérok, karmantyu rat stb., saját műhelyemben kijavítva, tisztán hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kívánatra azokért házhoz küldök, az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van. Becses pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Dózsa János szücsmester **Nagyvárad**
28 **Sas passage.**

73

Telefon: 398.

Telefon: 398.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemü közönséget, hogy **Kristály** műjéggyárunk üzembe helyeztetett és a házhoz való jég szállítás megkezdődött.

Gőzmosóda-szikvizgyár betéti-társaság
Nagyvárad, Gilányi-utca 5.

Telefon: 398.

Telefon: 398.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ NYÁRI IDÉNY MEGNYITASA.

Van szerencsém a fürdőző és a kiránduló közönséget tudatni, hogy a bérletem alatt lévő GYÓGYFÜRDŐT az idényre szerződötett **Balogh Gábor** híres egri zenekara közreműködésével

vasárnap, azaz folyó hó 15-én megnyitom.

Főtörekvésem, hogy az itt gyógyulást kereső betegek, valamint a t. kiránduló közönség kívánalmait minden tekintetben kielégítsem.

KOMZSIK ALAJOS,
FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ.

70

A 4°-os magyar korona
járadék f. évi június hó 1-én
esedékes szelvényeit már
május hó 20-tól kezdve
költségmentesen váltja be

A BIHARMEGYEI KERESKEDELMİ
IPAR ÉS TERMÉNYHITELBANK.

72

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben **75** százalék **megetakarítást** mutat fel. 40
gyertyás **Wolfram** lámpa **darabja 3.60 kor.**
100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sziva izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Árj. anemű **izzólámpa különlegességek,** fény-
képes z-lámpák, ugyancsak **legolcsóbb**
áron kaphatók.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kapha-
tók s a villamos telepen külön e
célra épített nagy

csillár-raktárunkat

megetekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítá-
sát, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák száll-
ítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

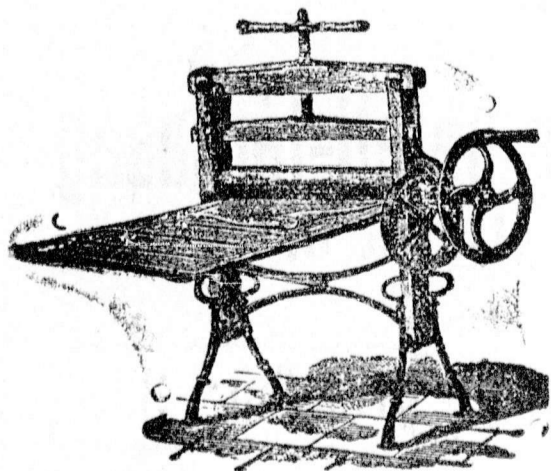
Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

Kézi hajtású „Jégkészítő-gép“ állandó működésben. Megtekinthető
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut. az üzletben.

13

Jég szekrények legújabb szer-
kezzettel.

FAGYLALT-GÉPEK.

Kerti vasbutorok.

GUMMI CSÖVEK.

John-féle mosó- mángorló- és

facsaró-gépek.

Árjegyzék kívánatra ingyen

és bérmentve.

